

Šifra kolegija: Obvezni kolegij	NAZIV KOLEGIJA: PRIVREDNO PRAVNI SISTEM I POLITIKA		
Nivo: Prvi ciklus studija	Studij Poslovno pravo Godina: I Studij Opće pravo Godina: II	Semestar: II Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5 Broj ECTS kredita: 4
Status: Obvezan kolegij za studente Studija Poslovno pravo i Studija Opće pravo	Broj sati nastave: P-2; P-30 Broj sati vježbi: V-1; V-15	Ukupan broj sati: 45	
Nastavnik: Prof.dr. Faruk Jašarević Saradnici: Doc.dr. Ermin Kuka Viši asistent Haris Kozlo, MA			
Kontakt: Kabinet			
Prof.dr. Faruk Jašarević faruk.jasarevic.sa@gmail.com Merima Šehović mery.sehovic@gmail.com	Studentice/studenti su dužni prilikom slanja maila navesti sljedeće podatke: 1. <u>Naslov/ subject npr. Uvid u rad, Konsultacije u vezi literature, Molba...</u> 2. <u>Ime i prezime</u> 3. <u>Odsjek, broj indeksa i način studiranja</u> 4. <u>Tačan naziv kolegija</u>		
Uvid u rad studentice/studenti mogu obaviti nakon svake pisane provjere znanja. <u>Cilj je omogućiti studenticama/studentima da u zakazanom terminu pogledaju rad, ali i im i ukazati na pogreške u odgovorima.</u>			
1. OSNOVE KOLEGIJA			
1.1. Ciljevi kolegija			
Temeljni su ciljevi ovoga kolegija: <ul style="list-style-type: none"> ▪ prezentirati osnovne kategorija i institucije koje ukazuju na funkcionalnu vezu države i prava, s jedne strane, i privrede, s druge strane; ▪ analizirati relevantne podatke o prednostima, nedostacima i karakteristikama privrednog sistema Bosne i Hercegovine, kao i o resursima sa kojima raspolaže; ▪ definirati mjere ekonomske politike; ▪ detektirati aktore ekonomske politike, budući da se njihovim djelovanjem konstituiraju pravne regulacije privrednih tokova s ciljem zaštite i artikulacije općih i pojedinačnih interesa sudionika privrednog sistema. 			
1.2. Osnovne tematske jedinice	1. sedmica: modul I/1. dio – Ekonomski razvoj 2. sedmica: modul I/2. dio – Ekonomski razvoj 3. sedmica: modul II/1.dio – Osnove privrednog sistema 4. sedmica: modul II/2. dio – Osnove privrednog sistema 5. sedmica: modul III/1. dio – Osnovni elementi ekonomske politike 6. sedmica: modul III/2. dio – Osnovni elementi ekonomkse politike 7. sedmica: modul IV – Tržište i cijene 8. sedmica: modul V– Sistem i politika raspodjele 9. sedmica: modul VI - Investicije 10. sedmica: modul VII/1. dio – Monetarno – kreditni sistem 11. sedmica: modul VII/2. dio – Monetarno – kreditni sistem		

	12. sedmica: modul VIII/1. dio – Fiskalni sistem 13. sedmica: modul VIII/2. dio – Fiskalni sistem 14. sedmica: modul IX– Vanjska trgovina 15. sedmica: modul X– Politika regionalnog razvoja	
1.3. Rezultati (ishodi) učenja	Studentice/studenti će moći: <ul style="list-style-type: none"> ▪ spoznati različite aspekte organizacije i funkcioniranja privrednog sistema Bosne i Hercegovine, kao i njegove prednosti i nedostatke; ▪ znati mogućnosti uspostavljanja optimalnog miksa ekonomskih politika s ciljem unapređenja privrednog sistema; ▪ prepoznati aktere implementacije adekvatnih ekonomskih politika. ▪ osposobiti se za samostalno objašnjavanje ekonomskih pojava, procesa i odnosa iz domena ovoga ekonomsko – teorijskog kolegija. 	
2. NAČIN ORGANIZACIJE NASTAVE		
2.1. Način izvođenja nastave	<i>Opis aktivnosti</i>	<i>(%)</i>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ predavanja ▪ vježbe ▪ diskusije 	60% 25% 15%
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ predavanja ▪ vježbe ▪ samostalno učenje ▪ seminarski rad ▪ prezentacija rada ▪ UKUPNO 	30 sati 15 sati 30 sati 20 sata 13 sati 108 sata
2.3. Uvjeti za pristup ispitu i uspješno okončanje ispita	<p>Univerzitet u Travniku ima jedinstven sistem ocjenjivanja na svim organizacionim jedinicama koji je definiran Pravilima studiranja za I ciklus studija na Univerzitetu u Travniku.</p> <p>Rad studenata prati se kontinuirano tokom nastave, pri čemu se pojedinačno ocjenjuju svi oblici aktivnosti dodjeljivanjem odgovarajućeg broja bodova, kako slijedi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prisustvonastavi 0-10 bodova(0-10%). 2. Seminarski rad/esej/usmenaodbrana rada/aktivnostnastavi/kvizovi 0-15 bodova(0-5%) 3. Parcijalni test/praktični rad 0-25bodova(0-25%) - pojedinačnebodovezarpacijalnetestovedefiniranastavnikipremaobim ugradiva, imajući u vidu da konačanzbirbodovaiz ove kategorijenemožeprelaziti 25. Parcijalni test organizira se u tokunastave. <p>Ukolikostudentostvarimaksimalanbrojbodovatokomnastaveiznavedenih aktivnosti - 40 bodova (40 %), tako da studentmožepristupitizavršnom</p>	

	<p>i popravnom ispitu.</p> <p>4. Završni ispit – Završni ispitnosi ukupno 60 bodova (60 %). Završni ispit se može organizirati pismeno, usmeno ili pismeno i usmeno. Studenti koji ne ostvare dovoljan broj bodova tokom nastave i nazavršnom ispitu, upućuju se na popravni ispit, koji se također vrednuje sa 60 bodova (60%).</p> <p>Bodovi sa završnog ispita zbrajaju se sa bodovima koje je student ostvario tokom nastave (prisustvo/seminarski rad/parcijalni ispiti). Ukoliko ni nazavršnom ispitu ne ostvare dovoljan broj bodova za prolaznu ocjenu, upućuju se na popravni ispit, kojim osi ista broj bodova kao i završni ispit (60). Studenti su dužni prijaviti samo završni ili popravni ispit koji se organiziraju u redovnim ispitnim terminima, nakon održane nastave, dok parcijalne ispite – testove polažu bez prijavljivanja, u toku nastave, na način i u vrijeme koje je odredio predmetni nastavnik.</p> <p>Uspjeh studenata na ispitu i drugim provjerama znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS sistemom, a u skladu s Odlukom o sistemu ocjenjivanja i vrednovanja rada studenata na Pravnom fakultetu Univerziteta u Travniku broj: 01-454-6/18 od 06.09.2018. godine, kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ocjena izvrstan (10) odgovara ocjeni A u skali ECTS-a, i obrnuto – (izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova); • Ocjena vrlo dobar (9) odgovara ocjeni B u skali ECTS-a, i obrnuto (iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova); • Ocjena dobar (8) odgovara ocjeni C u skali ECTS-a, i obrnuto (prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75 – 84 bodova); • Ocjena zadovoljava (7) odgovara ocjeni D u skali ECTS-a, i obrnuto (općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 bodova); • Ocjena dovoljan (6) odgovara ocjeni E u skali ECTS-a, i obrnuto (zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 bodova); • Ocjena nedovoljan (5) odgovara ocjeni F u skali ECTS-a, a ocjene F i FX u skali ECTS-a prevode se u ocjenu nedovoljan (5) (ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova). <p>Prolazne ocjene su: izvrstan (10), vrlo dobar (9), dobar (8), zadovoljava (7) i dovoljan (6).</p> <p>U indeks (studentsku knjižicu) upisuju se samo prolazne ocjene.</p>
3. LITERATURA	
3.1. Obvezna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kuka, Ermin (2018). <i>JAVNE POLITIKE</i>. Sarajevo: Štamparija Fojnica ▪ Begić, Kasim (2000). <i>EKONOMSKA POLITIKA</i>. Sarajevo: Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu. ▪ Kurtović, Halid & Kadrija Hodžić (2011). <i>PRIVREDNO PRAVNI SISTEM I POLITIKA</i>. Zenica: Pravni fakultet Univerziteta u Zenici.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kuka, Ermin (2018). ZBIRKA ISPITNIH PITANJA IZ KOLEGIJA PRIVREDNO PRAVNI SISTEM I POLITIKA. Sarajevo: Štamparija Fojnica.
<p>3.2. Šira literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Benić, Đuro (2004). OSNOVE EKONOMIJE. Zagreb: Školska knjiga. ▪ Bilić, Ivan (1996). POLITIČKA EKONOMIJA. Split: Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu. ▪ Dragičević, Mirjana (1996). EKONOMIJA I NOVI RAZVOJ. Zagreb: Alinea. ▪ Dragišić, Dragoljub i autori (2004). OSNOVI EKONOMIJE. Beograd: Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu. ▪ Friedman, Milton (1973). TEORIJA NOVCA I MONETARNA POLITIKA. Beograd: Rad. ▪ Galbraith, K. John (1995). EKONOMIJA U PERSPEKTIVI. Zagreb: MaTe. ▪ Golić, Bajro (2002). PRINCIPI EKONOMIJE I – UVOD U EKONOMSKE KATEGORIJE I ZAKONE. Sarajevo: Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu. ▪ Ivanić, Mladen (2002). PRINCIPI EKONOMIJE. Banja Luka: Ekonomski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci. ▪ Hodžić Kadrija & Edin Arnaut (2017). EKONOMSKO PRAVNI SISTEM I EKONOMSKA POLITIKA. Travnik: Pravni fakultet Univerziteta u Travniku. ▪ Hodžić, Kadrija & Edin Arnaut & H. Mahmutović (2014). OSNOVE EKONOMIJE. Travnik: Sveučilište/Univerzitet "Vitez" Vitez. ▪ Jašarević, Faruk & Zlatan Jašarević (2010). POLITIČKA EKONOMIJA. Sarajevo: Interlinea. ▪ Kalac, Halil (2013). OSNOVI EKONOMIJE. Travnik: Pravni fakultet Univerziteta u Travniku. ▪ Kejnz, M. Džon (1987). EKONOMSKI ESEJI. Novi Sad: Matica srpska & Cecos. ▪ Kovačević, Branko (2001). OSNOVE POSLOVNE EKONOMIJE. Zagreb: Mikrorad. ▪ Mankiw, N. Gregory (2006). NAČELA EKONOMIJE, III. izdanje. Zagreb: MaTe. ▪ Osmanagić Bedenik, Nidžara (2007). KRIZA KAO ŠANSA. Zagreb: Školska knjiga. ▪ Polovina, Svetislav & Đuro Medić (2002). OSNOVE EKONOMIJE. Zagreb: Medinek. ▪ Pusić, Eugen (1996). DRŽAVA KAO ORGANIZACIJA. Zagreb: Zbornik PFZ. ▪ Rohatinski, Željko & Guste Santini (1998). EKONOMSKA POLITIKA. Zagreb: Rifin. ▪ Samuelson, A. Paul & William D. Nordhaus (2011). EKONOMIJA, XIX. izdanje. Zagreb: MaTe. ▪ Smith, Adam (2005). ISTRAŽIVANJE PRIRODE I UZROKA BOGATSTVA NARODA. Zagreb: Poslovni dnevnik & Masmedia. ▪ Stiglitz, E. Joseph (2004). EKONOMIJA JAVNOG SEKTORA.

	<p>Beograd: Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vilogorac, Esad (2002). <i>UVOD U EKONOMIJU</i>. Sarajevo: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu. ▪ Vranjican, Stjenko (2004). <i>POLITIČKA EKONOMIJA</i>. Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. ▪ Wertheimer – Baletić, Alica (1993). <i>DEMOGRAFIJA</i>. Zagreb: Informator. ▪ Wertheimer – Baletić, Alica (1999). <i>STANOVNIŠTVO I RAZVOJ</i>. Zagreb: MaTe. ▪ Yohe, W. Garry (1996). <i>EKONOMIJA – VODIČ PRI UČENJU PREMA UDŽBENIKU SAMUELSONA – NORDHAUSA, XIV. izdanje</i>. Zagreb: MaTe.
--	---

4. ORIJENTACIONI RASPORED PREDAVANJA I VJEŽBI		
SEDMICA	PREDAVANJA	VJEŽBE
(1 SEMNICA) 26.02.2019. 13:00-14:45	UVODNO PREDAVANJE MODUL I: EKONOMSKI RAZVOJ – 1. dio 1. POJAM EKONOMSKOG RAZVOJA 2. OPĆE DETERMINANTE EKONOMSKOG RAZVOJA 2.1. Teorijske osnove privrednog razvoja 2.2. Ekonomski sistem i privredni razvoj 2.3. Politički sistem i privredni razvoj 2.4. Pravni poredak i ekonomski razvoj	
(2 SEMNICA) 05.03.2019. 13:00-14:45	MODUL I: EKONOMSKI RAZVOJ – 2. dio 3. FAKTORI EKONOMSKOG RAZVOJA 3.1. Stanovništvo kao faktor ekonomskog razvoja 3.2. Prirodno bogatstvo 3.3. Proizvedeno bogatstvo 3.4. Akumulacija kao faktor razvoja 3.5. Tehnički progres 3.6. Društveni uvjeti rada	
(3 SEMNICA) 12.03.2019. 13:00-14:45	MODUL II: OSNOVE PRIVREDNOG SISTEMA – 1.dio 1. POJAM PRIVREDNOG SISTEMA 2. OPĆI ELEMENTI PRIVREDNOG SISTEMA 2.1. Oblici svojine 2.2. Institucionalna osnova privređivanja 2.3. Funkcionalni okvir ekonomskih tokova 2.4. Motiv privređivanja 2.5. Ekonomska uloga države	
(4 SEMNICA) 19.03.2019. 13:00-14:45	MODUL II: OSNOVE PRIVREDNOG SISTEMA – 2. dio 3. OSOBENOSTI PRIVREDNOG SISTEMA BIH 4. USTAVNI SISTEM I PRIVREDNI SISTEM 5. TRANZICIJA PRIVREDE I PRIVREDNI SISTEM 6. ZNAČAJ SEKTORA MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA U BIH I NJEGOVI KLJUČNI PROBLEMI 7. EUROPSKI INTEGRALNI MODEL USPJEŠNOG RAZVOJA MSP SEKTORA	
(5 SEMNICA) 26.03.2019. 13:00-14:45	MODUL III: OSNOVNI ELEMENTI EKONOMSKE POLITIKE – 1. dio 1. POJAM EKONOMSKE POLITIKE KAO PRAKTIČNE DJELATNOSTI 2. NOSITELJI EKONOMSKE POLITIKE 2.1. Državna tijela 2.2. Javno – pravna tijela	

	<p>2.3. Političke i društvene organizacije</p> <p>2.4. Međunarodne organizacije</p> <p>2.4.1. Opće međunarodne organizacije</p>	
<p>(6 SEDMICA) 02.04.2019. 13:00-14:45</p>	<p>MODUL III: OSNOVNI ELEMENTI EKONOMSKE POLITIKE – 2. dio</p> <p>2.4.2. Regionalne međunarodne organizacije</p> <p>3. CILJEVI EKONOMSKE POLITIKE</p> <p>3.1. Materijalno – proizvodni i društveni ciljevi</p> <p>3.2. Kratkoročni i dugoročni ciljevi</p> <p>3.3. Sistematizacija ciljeva</p> <p>4. SREDSTVA (MJERE) EKONOMSKE POLITIKE</p>	
<p>(7 SEDMICA) 09.04.2019. 13:00-14:45</p>	<p>MODUL IV: TRŽIŠTE I CIJENE</p> <p>1. OPĆENITO O TRŽIŠTU</p> <p>2. POJAM I ULOGA TRŽIŠTA</p> <p>3. FAKTORI TRŽIŠTA</p> <p>4. TRŽIŠTE KAPITALA I NOVCA</p> <p>5. TRŽIŠTE RADA</p> <p>6. OPĆA PITANJA CIJENA</p> <p>7. POLITIKA CIJENA</p>	
<p>(8 SEDMICA) 16.04.2019. 13:00-13:45 14:00-14:45</p>	<p>PRVA PISANA PROVJERA ZNANJA (MODULI I-IV)</p> <p>Pisani test 25 bodova (segment T/N 10 x 1 bod = 10 bodova; segment VIŠESTRUKI IZBOR 10 x 1 bod = 10 bodova; segment NADOPUNITE! 5 x 1 bod = 5 bodova)</p> <p>MODUL V: SISTEM I POLITIKA RASPODJELE</p> <p>1. OPĆENITO O RASPODJELI</p> <p>2. OPĆA PITANJA RASPODJELE</p> <p>3. STJECANJE I UTVRĐIVANJE DOBITI PREDUZEĆA</p> <p>4. RASPODJELA DOBITI PREDUZEĆA</p> <p>5. POLITIKA RASPODJELE</p> <p>6. KOLEKTIVNO PREGOVARANJE O PLAĆAMA</p>	
<p>(9 SEDMICA) 23.04.2019. 13:00-14:45</p>	<p>MODUL VI: INVESTICIJE</p> <p>1. OPĆENITO O INVESTICIJAMA</p> <p>2. POJAM I VRSTE INVESTICIJA</p> <p>3. OBIM I STRUKTURA INVESTICIJA</p> <p>4. INVESTICIONA POLITIKA</p> <p>5. INVESTICIJSKE ODLUKE</p> <p>6. VRSTE INVESTICIJSKIH PROJEKATA</p> <p>7. DOKUMENTACIJSKO – INFORMACIJSKA OSNOVICA</p> <p>8. PLANIRANJE INVESTICIJSKIH PROJEKATA</p> <p>9. SADRŽAJ I OPSEG INVESTICIJSKE STUDIJE</p>	
<p>(10 SEDMICA) 30.04.2019. 13:00-14:45</p>	<p>MODUL VII: MONETARNO KREDITNI SISTEM – 1. dio</p> <p>1. OPĆENITO O MONETARNO – KREDITNOM SISTEMU</p> <p>2. UOPĆE O NOVCU I KREDITU</p> <p>3. MONETARNA RAVNOTEŽA I NERAVNOTEŽA</p> <p>3.1. Monetarna ravnoteža</p> <p>3.2. Inflacija</p> <p>3.3. Deflacija</p> <p>3.4. Stagflacija</p> <p>3.5. Devalvacija i revalvacija</p>	
<p>(11 SEDMICA) 07.05.2019. 13:00-14:45</p>	<p>MODUL VII: MONETARNO KREDITNI SISTEM – 2. dio</p> <p>4. OSNOVE MONETARNO – KREDITNOG SISTEMA</p> <p>4.1. Monetarni sistem</p>	

	<p>4.2. Izvori i vrste kredita 4.3. Bankarski sistem 5. MONETARNO KREDITNA POLITIKA 6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA</p>	
<p>(12 SEDMICA) 14.05.2019. 13:00-14:45</p>	<p>MODUL VIII: FISKALNI SISTEM – 1. dio 1. OPĆENITO O FISKALNOM SISTEMU 2. POJAM I ZADACI FISKALNOG SISTEMA 3. SISTEM JAVNIH PRIHODA 3.1. Pojam i karakteristike poreza 3.2. Porezna načela 3.3. Vrste poreza. 3.4. Doprinosi 3.5. Javni zajam 4. POREZNA POLITIKA</p>	
<p>(13 SEDMICA) 21.05.2019. 13:00-14:45</p>	<p>MODUL VIII: FISKALNI SISTEM – 2. dio 5. SISTEM JAVNIH RASHODA 5.1. Pojam i karakteristike budžeta (proračuna) 5.2. Budžetska načela 5.3. Fondovi 6. BUDŽETSKA POLITIKA 7. FISKALNA POLITIKA PROTIV RECESIJE, NEZAPOSLENOSTI I INFLACIJE POTRAŽNJE</p>	
<p>(14 SEDMICA) 28.05.2019. 13:00-14:45</p>	<p>MODUL IX: VANJSKA TRGOVINA 1. OPĆENITO O VANJSKOJ TRGOVINI 2. ZNAČAJ I NEOPHODNOST MEĐUNARODNE RAZMJENE 3. INSTRUMENTI VANJSKE TRGOVINE 4. OBLICI REGIONALNIH INTEGRACIJA 5. PLATNA BILANCA</p>	
<p>(15 SEDMICA) 04.06.2019. 13:00-14:45</p>	<p>MODUL X: POLITIKA REGIONALNOG RAZVOJA 1. OPĆENITO O REGIONALNOM RAZVOJU 2. OPĆA PITANJA REGIONALNOG RAZVOJA 3. REGIONALNA POLITIKA 4. REGIONALNI RAZVOJ EUROPSKE UNIJE (EU) 5. REGIONALNI RAZVOJ BIH</p>	
	<p>ZAVRŠNI ISPIT PISANA PROVJERA ZNANJA (MODULI VI-X) Pisani test 60 bodova (segment T/N 20 x 1 bod = 20 bodova; segment VIŠESTRUKI IZBOR 20 x 1 bod = 20 bodova; segment NADOPUNITE! 10 x 2 boda = 20 bodova)</p>	
	<p>POPRAVNI ISPIT PISANA PROVJERA ZNANJA (MODULI VI-X) Pisani test 60 bodova (segment T/N 20 x 1 bod = 20 bodova; segment VIŠESTRUKI IZBOR 20 x 1 bod = 20 bodova; segment NADOPUNITE! 10 x 2 boda = 20 bodova)</p>	